

RESUMS

DOSSIER

Esriptures il·luminades.
El vuit-cents

Agustí Camós, *El debat impossible entre Lamarck i Quentin Durward a la revista La Renaxensa els anys 1872 i 1873*

S'analitza la controvèrsia originada pels articles publicats a la revista *La Renaxensa* durant els anys 1872 i 1873 per dos autors que signàvem com F. de Lamarck i Q. Durward. És comprova que moltes de les idees que apareixen fan referència a les concepcions del naturalista francès J. B. Lamarck, i que Q. Durward era un personatge extret d'una novel·la de Walter Scott que s'enfrontava a William de La Mark. S'analitza l'autoria dels articles per part de Felip Saleta i probablement de Joan Planas. Finalment es relacionen els articles amb l'arribada a Catalunya de les idees i les obres de Lamarck i de Walter Scott destacant-ne el paper d'Antoni Bergnes de las Casas.

Paraules clau: Lamarck, Felip Saleta, Quentin Durward, Walter Scott, Bergnes de las Casas, *La Renaxensa*

Juan Carlos Busto Cortina, *El escritor liberal Manuel Antonio González Álvarez, El Turonense (1764-1819): sus últimos poemas desde la cárcel de Oviedo*

Es tractarà sobre el poeta i col·laborador en la premsa de Cadis durant el període constitucional Manuel Antonio González Álvarez (El Turonense) i es donaran notícies d'alguns poemes impresos com a anònims a Madrid abans de llavors i d'altres escrits a la presó d'Oviedo entre 1814 i 1818. S'aporten dades inèdites des del seu naixement en Turón (Astúries) i els anys viscuts a Madrid, fins a la seva participació en el cercle d'activistes liberals del Cafè d'Apol·lo a Cadis. Detingut a Oviedo després de ser publicat l'edicta de València (4 de maig de 1814) implorarà en els seus versos el perdó i la compassió de diversos personatges.

Paraules clau: premsa de Cadis; liberals; poemes inèdits; repressió absolutista

Irene Gras Valero, *Literatures malsanes: neurastènia, ennui i decadència a l'imaginari simbolista de la fi de segle*

El títol de la present comunicació, *Literatures malsanes*, correspon a un assaig publicat per Pompeu Gener l'any 1894, que pretenia denunciar i oposar-se a tot un seguit de tendències patològiques del moment, com ara el naturalisme, el decadentisme o el pessimisme europeus. El present estudi té com a objectiu, doncs, realitzar un recorregut literari per un dels temes destacats de l'imaginari simbolista decadent, la malaltia, manifestada a través d'estats anímics com ara *l'ennui*, *l'spleen*, la neurosi, l'egotisme, la tristesa, la malenconia o la degeneració.

Paraules clau: Decadentisme, simbolisme, modernisme, literatura, Catalunya, segle XIX

Gerard Horta i Teresa M. Sala, *De tenebres i il·luminacions: acció col·lectiva i heterodòxia literària d'un procés social desbaratador*

Mags, visionaris i agitadors lliurepensadors ens permeten travessar les fronteres de la realitat establerta, transitar entre tenebres i il·luminacions, per situar-nos en un marc de relació dialèctica a través de la cultura, entesa com el camp

del combat social amb projectes sovint antagonics. L'objectiu principal d'aquestes ratlles és interpretar com, en el context del final del segle XIX i l'inici del XX, l'experiència del creador desbarata els seus propis sentits i els sentits socials dominants. Veiem com moviments com el del catalanisme, l'esperitisme i la maçoneria —de vegades encavalcant-se i tot— van esdevenir el rerefons d'un procés idealista, circumscrit a una doble concepció estètica: la de l'art com a passió i com a rebel·lió. També ens aproximem a les dimensions instrumentals d'aquest procés, ja que per exemple per a amplis sectors de les classes populars catalanes l'esperitisme aflora a mode de religió laica, antiautoritària, igualitarista i socialitzadora de l'ideal superior de bé col·lectiu, amb un vincle indissoluble amb l'anarquisme. Així, del recorregut que realitzem per algunes de les veus i les idees més significatives, així com dels canals de difusió, arribem a l'experiència de Mossèn Cinto amb aquests cercles. La condemna que es va fer sobre Verdaguer, acusant-lo de practicar exorcismes i d'entrar en contacte amb visionaris, reflecteix el conflicte directe que mantingué amb la jerarquia de l'església catòlica.

Paraules clau: catalanisme, esperitisme, maçoneria, idealisme, anarquisme, Jacint Verdaguer, exorcismes, església catòlica

Lurdes Malgrat Escarp,
Diego Ruiz: la literatura dels límits

Diego Ruiz és un dels escriptors de l'època del segon modernisme més controvertits i polèmics. Pertany al grup d'escriptors que s'articulen a l'entorn d'*El Poble Català*. La seva narrativa breu —*Contes d'un filòsof* (1908) i *Contes de glòria i d'infern* (1911)— recull la sensibilitat decadentista i revela la presència del misteri, explora una realitat marcada per la irracionalitat, desenvolupa el tema de la bogeria, s'incorpora a la literatura crítica i sobretot es fa ressò de la filosofia nietzschiana. Els límits de la realitat són els espais narratius naturals dels seus contes en què, en conjunt, es treballen gairebé la totalitat dels gèneres de la narrativa especulativa.

Paraules clau: Modernisme, decadentisme, bogeria, fantàstic, narrativa

Juan Cristóbal Marinello Bonnefoy, *Genialitat, ciència i literatura en el periòdic anarquista La Revista Blanca (1898-1905)*

L'anarquisme de finals del segle XIX va reservar un important paper al geni, considerat com un dels principals agents del progrés intel·lectual de la humanitat. La nostra comunicació analitza les concepcions de l'anarquisme sobre el geni científic i literari, a través de la primera època de *La Revista Blanca* publicada a Madrid

entre 1898 i 1905. El tractament de les dues figures es va diferenciar a partir dels marcs culturals en què s'insereixen, tot i que també hi va haver una distinció important entre el tractament del geni com a figura abstracta i la seva encarnació en personatges històrics.

Paraules clau: anarquisme, genialitat, ciència, literatura, bogeria

Ronald Puppo, Joan Maragall: moments d'il·luminació en les vivències clau individual i col·lectiva

Maragall és hereu de Verdaguer en potenciar al màxim una fusió il·luminadora entre paisatge i paraula, tant a nivell individual com col·lectiu. En el primer sentit, al poema extraordinari «Les muntanyes» (1901), s'hi produeix una comunió paisatge-individu que posa de manifest el que Arthur Terry ha anomenat una «saviesa tel·lúrica»; en un segon moment, amb el subsegüent poema «Retorn» (1901), la fusió es convertirà en un espai de reflexió i acció, i d'apropament entre les geografies natural i humana, a la recerca de sentit, i llibertat, a la vivència col·lectiva.

Paraules clau: Joan Maragall, «Les muntanyes» i «Retorn», Arthur Terry, Gabriel Ferrater, Maurici Serrahima, la Setmana Tràgica

Eliseu Trenc, Josep Plana i Dorca, poeta modernista, catalanista i teòsof

Cronològicament modernista i d'ideari catalanista, Josep Plana i Dorca és per damunt de tot un poeta representatiu de la literatura esotèrica, com es dedueix de l'estudi dels temes més rellevants de la teosofia i dels religiosos indis a *Curtas... y més curtas* (1901), *Bastides y pedruscall* (1904) i *Papellones* (1907), sense oblidar el seu curiós opuscle *Els meus exlibris y sa descripció filosòfica*. Amb relació a això, es reflexiona sobre la viabilitat d'una poesia esotèrica i hermètica en el context del modernisme literari català.

Paraules clau: Josep Plana i Dorca, teosofia, literatura esotèrica, modernisme

Joan Vilamala, Manresa vista com a la Covadonga Catalana

En aquest article, s'intenta justificar el títol de la revista setmanal manresana *La Covadonga Catalana*, revista que s'autoanomenava «Revista Catòlica Il·lustrada» i que va ser un exponent del regionalisme catòlic antiliberal. Es va publicar a Manresa des del 16 de febrer de 1901 fins al 9 d'agost de 1902. S'intenta, també, explicar per què els redactors van triar aquest nom de matriu espanyola i per què els manresans es van fer seu aquest binomi, i es revisa com, a partir de Víctor Balaguer, es fa

evident l'emulació de la Manresa medieval amb Covadonga, per part dels escriptors a la segona meitat del XIX.

Paraules clau: Manresa, *La Covadonga Catalana*

Arnau Vives, Lectures i traduccions orientalistes a principis del s. XX. El cas de Rabindranath Tagore i l'atracció per la mística hindú

L'article exposa un panorama de les primeres lectures i traduccions de textos literaris d'estètica hindú en el primer quart del s. XX en català, atenent especialment les del poeta bengalí R. Tagore, i n'ofereix una valoració en el context cultural, català i europeu, d'interès creixent per les literatures orientals i els respectius marcs filosòfics. Revisem algunes informacions aparegudes en premsa cultural i antologies, traduccions i notes d'estudi, entre altres informacions bibliogràfiques, com és un fragment inèdit del dietari de Marià Manent a propòsit de Tagore, que van acostar en diferent mesura el pensament vèdic entre poetes i intel·lectuals catalans.

Paraules clau: orientalisme, Tagore, Manent, hinduisme, traduccions, dietari

DOSSIER

Esriptures il·luminades. Verdaguer

Josep Camps Arbós,

Literatura i religiositat en Jacint Verdaguer: notes per a una lectura del pròleg a Idil·lis i cants místics

El 1882 Jacint Verdaguer donava a conèixer la segona edició d'*Idil·lis i cants místics*. A banda de la incorporació de nous poemes i la desaparició d'altres respecte a l'edició de 1879, el llibre presentava un pròleg del mateix autor que complementava el que havia escrit Manuel Milà i Fontanals, amb què s'obria la primera edició, i que mantindrà en les edicions posteriors de 1885 i de 1891. L'article és una proposta de lectura d'aquest pròleg en què Verdaguer s'hi fa ressò de la recepció crítica d'*Idil·lis i cants místics* i de les fonts i influències que ha rebut per a redactar-ne els poemes que el componen (la Bíblia, Ramon Llull o Sant Joan de la Creu, entre d'altres) però en què també hi du a terme unes reflexions sobre la mística i el seu paper en la societat contemporània.

Paraules clau: Jacint Verdaguer, *Idil·lis i cants místics*, pròleg, edició de 1882, recepció, fonts, mística

Núria Camps Casals,

Contribució a l'estudi de la gènesi i les fonts d'Eucarístiques de Verdaguer

En la literatura religiosa europea del segle XIX, i, en particular, a França i a Espanya, pren especial rellevància i es desenvolupa el culte eucarístic. En aquest context i essent a bastament coneguda la inclinació de Jacint Verdaguer a procurar-se tot tipus de material bibliogràfic per a la preparació de la seva obra, ens fixarem en la gènesi i les possibles influències en l'obra pòstuma *Eucarístiques* (1904). De fet, la gènesi d'*Eucarístiques* es pot resseguir de manera força detallada gràcies a l'abundant material epistolar preservat entre el nord-català Agustí Vassal i Verdaguer entre 1897 i 1901 i als volums sobre temàtica eucarística, de gèneres i propòsits molt diversos i publicats eminentment a França, presents a la Biblioteca de Verdaguer, conservada a la Biblioteca de Catalunya. A mode de suplement, l'article posa de manifest la necessitat d'una revisió completa, sistemàtica i rigorosa de la Biblioteca de Verdaguer i l'imperatiu de posar en valor aquest element d'estudi com a element clau en la interpretació de la gènesi del conjunt de l'obra del poeta de Folgueroles.

Paraules clau: Jacint Verdaguer, *Eucarístiques*, Agustí Vassal

Enric Garcia - Albert Tomàs, *Verdaguer a través de Rapisardi*

En l'entrevista que li va fer José León Pagano poc abans de morir, Verdaguer deixà anar la següent reflexió: «il poema, in una parola, riesce ormai del tutto impossibile», i a continuació preguntà a Pagano si coneixia cap autor que fes poesia semblant a Itàlia. L'entrevistador replicà amb el nom del sicilià Mario Rapisardi i Verdaguer repreguntà: «ma è un mistico?». A partir d'aquesta anècdota, el present article es proposa de fer llum sobre el darrer Verdaguer a través del poeta Rapisardi, així com de situar el sicilià en l'univers verdaguerià.

Paraules clau: Mario Rapisardi, Jacint Verdaguer, José León Pagano, modernitat, misticisme, decadència.

Anna Llovera Juncà,
L'últim Verdaguer. Modernitat i idil·li a La Pomerola. Primavera (1896)

Una de les obres més emblemàtiques de l'últim Verdaguer és *La Pomerola. Primavera* (1896). Concebut com un *long poem* de reivindicació personal i alhora de culminació –i de renúncia– poètica, aquest cant reposa sobre la base de l'idil·li. Un idil·li clàssic, d'aquells que reivindiquen l'època daurada de la joventut, en contrast evident amb la decrepitud del present («Todo pasado fue mejor»). Però un idil·li, també, reconfigurat a partir de

la convicció que serveix per a narrar una experiència reveladorament moderna: l'experiència de la incapacitat de la paraula. El propòsit d'aquesta intervenció és explicar de quina manera s'opera aquesta transformació de l'idil·li, de model classicitzant a veu sancionadora de la dissolució del llenguatge. Això que experimenta Verdaguer a finals de segle no és també el que experimenten escriptors com Baudelaire o Mallarmé? La poètica moderna de Verdaguer, per tant, respon a un tipus de lloc comú entre els escriptors europeus, aquell que dóna fe, tràgicament, de la insuficiència de la paraula poètica.

Paraules clau: idil·li, modernitat, Jacint Verdaguer, *La Pomerola*

Catalina Mir, *El jardí en la poesia tardana de Jacint Verdaguer*

L'objectiu principal de l'article és teoritzar entorn del tractament literari que rep el motiu del jardí en la poesia tardana de Jacint Verdaguer. La pregunta de la qual partim és, per tant: què és el jardí en la poesia de Verdaguer? Sens dubte, la resposta passa necessàriament per invertir els elements de l'enunciat i plantejar-nos què és Verdaguer en aquest espai delimitat que anomenem «jardí». En un estudi com aquest, no podem ignorar la relació íntima que tot sovint guarden lloc i persona, per la qual el no-lloc de l'experiència interior es fa visible exteriorment en un on concret.

Paraules clau: Verdaguer, jardí, lloc, cel, terra, ànima, temps

Dolors Perarnau, Jacint Verdaguer o la crucifixió de la paraula

L'objectiu del present article és fer un petit recorregut per la poètica del darrer Verdaguer (1893-1902) amb vista a examinar el canvi d'actitud que adopta el poeta, fonamentalment, en l'elaboració d'una poesia més intimista i fragmentada que versa sobre ell mateix, no ja com a poeta coronat, sinó com a poeta que passa pel Calvari de les seves flors i canta, d'aquesta experiència estant, un altre tipus de poesia i de veritat.

Paraules clau: Jacint Verdaguer, Søren Kierkegaard, *Flors del Calvari*, «Vora la mar», *Al cel*, *Brins d'espígol*.

Ramon Pinyol i Torrents i Pere Quer i Aiguadé, La valoració anarquista de la figura de Verdaguer a partir de la seva mort el 1902

El present article té com a objectiu analitzar com va tractar *La Revista Blanca*, publicació d'ideologia anarquista, la figura del poeta Jacint Verdaguer —especialment a través del número d'homenatge que va dedicar-li el 1902, després de la seva mort— i també detectar la presència de l'anarquisme dins de l'obra verdagueriana; tot plegat en el context de final del

segle XIX.

Paraules clau: *La Revista Blanca*, Jacint Verdaguer, anarquisme

Amador Vega, Verdaguer, Llull i la tradició mística europea

Verdaguer va trobar en Ramon Llull el mirall dels propis sofriments, però també la font de la seva màxima expressió misticopoètica. Volem reflexionar sobre Verdaguer lector dels textos de Llull i mirar de situar aquest joc entre actors en el context intel·lectual i espiritual europeu en el qual va néixer la gran tradició mística occidental.

Paraules clau: Verdaguer, Llull, mística europea

ABSTRACTS

DOSSIER

Esriptures il·luminades.
El vuit-cents

Agustí Camós, *The implausible debate between Lamarck and Quentin Durward in the magazine La Renaxensa during the years 1872 and 1873*

The controversies published in the magazine *La Renaxensa* during the years 1872 and 1873 by two authors that signed as F. de Lamark and Q. Durward are analysed. It is clear that many of the ideas debated refer to the conceptions of the French naturalist Lamarck from whom the name was taken, whereas Q. Durward comes from one of Walter Scott's novels. It is suggested that the corresponding authors would be in fact Felip Saleta and, likely, Joan Planas. Interestingly, the publication of the articles coincided with the arrival in Catalonia of Lamarck's and Walter Scott's ideas and works; hence, the spotlight on the role of Antoni Bergnes de las Casas.

Key words: Lamarck, Felip Saleta, Quentin Durward, Walter Scott, Bergnes de las Casas, *La Renaxensa*.

Juan Carlos Busto Cortina, *The liberal writer Manuel Antonio González, The Turonense (1764-1819): his last poems from the prison of Oviedo*

This study examines the poet and contributor to the Cádiz press during the constitutional period Manuel Antonio González Álvarez (El Turonense) and introduces some poems printed anonymously in Madrid prior to that period, and some others written in the jail at Oviedo between 1814 and 1818. Also included are unpublished biographical details from the time of his birth in Turón (Asturias) and the years spent in Madrid up to his participation in the circle of liberal activists at the Café de Apolo in Cádiz. Arrested in Oviedo after the publication of the Edict of Valencia (May 4, 1814) he will implore of various persons in his poems forgiveness and compassion.

Key words: Cádiz press, liberals, unpublished poems, absolutist repression.

Irene Gras Valero,
*Unhealthy literatures:
 neurasthenia, ennui and
 decadence in the fin-de-
 siècle symbolist imaginary*

The title of this paper, *Literatures malsanes* (Unhealthy literatures) refers to an essay published by Pompeu En-ero in 1894. It aimed at exposing and counteracting a whole series of concurrent pathological tendencies such as European Naturalism, Decadence and Pessimism. This study undertakes a literary journey throughout one of the main topics of the decadent symbolist vision: sickness, expressed by moods and attitudes such as *ennui*, spleen, neurosis, egotism, sadness, melancholy, hysteria and degeneration.

Key words: Decadent movement, Symbolism, Catalan Modernism, literature, Catalonia, nineteenth century.

Gerard Horta and Teresa M. Sala,
*On darkness and
 enlightenment: collective
 action and literary hetero-
 doxy amid social disarray*

Illusionists, visionaries and free-thinking agitators take us beyond the boundaries of fixed reality, shifting between darkness and illumination to find ourselves in a dialectical framework pointing to culture, understood as the field of social combat where

projects are often antagonistic. The main aim of this inquiry is to see how, in the context of the late nineteenth and early twentieth centuries, creativity throws into disarray its own meanings along with socially dominating meanings. We look at how movements such as Catalanism, spiritualism and freemasonry – overlapping at times – came to be the background of an idealistic process, harbouring a twofold aesthetic conception: art as a passion, and art as rebellion. We also examine the instrumental facets of this process; for instance, for broad sectors of the Catalan working class, spiritualism emerges as a kind of secular religion that is anti-authoritarian and egalitarian, serving as a social catalyst toward the supreme ideal of the collective good; and indissolubly linked to anarchism. Our overview of a number of particularly significant voices and ideas, and their discursive platforms, takes in, of course, the poet-priest Jacint Verdaguer in the context of these circles. The condemning of Verdaguer, accused of practicing exorcisms and coming into contact with visionaries, reflects his outright conflict with the hierarchy of the Catholic Church.

Key words: Catalanism, spiritualism, freemasonry, idealism, anarchism, Jacint Verdaguer, exorcisms, Catholic Church.

Lurdes Malgrat Escarp,
Diego Ruiz: the literature of limits

Diego Ruiz is one of the most controversial writers of the Second Modernism years. Ruiz numbers among the writers active in connection with the newspaper *El Poble Català*. His short stories – *Contes d'un filòsof* (1908) and *Contes de glòria i d'infern* (1911) – depict the sensibility of the Decadent movement and reveal a looming mystery, exploring a reality characterized by irrationality, delving into the topic of madness, associating itself with Christ-centred literature, and above all, acting as a sounding-board for Nietzschean philosophy. The limits of reality correspond to the natural narrative space of his stories, which on the whole exhibit nearly all genres of narrative speculation.

Key words: Catalan Modernism, Decadent movement, madness, fantastical tales, narrative.

Juan Cristóbal Marinello Bonnefoy, *Genius, science and literature in the anarchist magazine La Revista Blanca (1898-1905)*

Late nineteenth-century anarchism held an important place for genius, regarded as one of the main agents of humanity's intellectual progress. Our paper analyses anarchistic conceptions about scientific and literary genius during the first period of *La*

Revista Blanca published in Madrid between 1898 and 1905. The approach to each of these figures differed according to their cultural frameworks, although an important distinction was also drawn between viewing the genius as an abstract figure and the embodiment of that figure in actual historical persons.

Key words: anarchism, genius, science, literature, madness.

Ronald Puppo, *Joan Maragall: moments of enlightenment stemming from individual and collective life experiences*

Maragall is heir to Verdaguer in potentialising the enlightening fusion between landscape and word, at both the individual and collective levels. Regarding the former, in the extraordinary poem "Les muntanyes" (1901), there takes place a communion between the landscape and the individual, revealing what Arthur Terry has called "telluric wisdom;" in a second moment, with the subsequent poem "Return" (1901), the fusion opens up a space of reflection and action, bringing the natural and the human geographies closer together in the search for meaning, and freedom, in the collective life.

Key words: Joan Maragall, "Les muntanyes" and "Return," Arthur Terry, Gabriel Ferrater, Maurici Serrahima, Tragic Week.

Eliseu Trenc, Josep Plana i Dorca, Modernist poet, supporter of Catalan self-determination and theosophist

Chronologically Modernist and pro-Catalan poet, Josep Plana i Dorca is above all a poet representative of esoteric literature, as seen by studying the salient aspects of theosophy and Indian holy men in *Curtas...y més curtas* (1901), *Bastides y pedruscall* (1904) and *Papellones* (1907), not to forget his curious opuscle *Els meus exlibris y sa descripció filosòfica*. In connection with this, we reflect on the viability of an esoteric and hermetic poetry in the context of Catalan literary Modernism.

Key words: Josep Plana i Dorca, theosophy, esoteric literature, Catalan Modernism.

Joan Vilamala, Manresa seen as the Covadonga Catalana

In this article we attempt to justify the title of the weekly magazine from Manresa *La Covadonga Catalana*, self-proclaimed “Revista Católica Ilustrada” and exponent of anti-liberal Catholic regionalism. The magazine appeared from 16 February 1901 to 9 August 1902. We also examine why the publishers chose a name close to the Spanish heartland and why readers from Manresa embraced the dual moniker. Finally, we review how,

going back to Víctor Balaguer, there comes the emulation of medieval Manresa with Covadonga on the part of writers during the second half of the nineteenth century.

Key words: Manresa, *La Covadonga Catalana*.

Arnau Vives, Orientalist readings and translations in the early twentieth century: the case of Rabindranath Tagore and the pull of Hindu mysticism

This article presents an overview of the first readings and translations of literary texts of Hindu aesthetic during the first quarter of the twentieth century, in Catalan, with particular attention paid to Bengali poet R. Tagore, as well as an assessment, in the Catalan and European cultural contexts, of the growing interest in Oriental literatures and their respective philosophic parameters. We review information appearing in cultural publications and anthologies, translations and scholarly notes, as well as biobibliographical details such as an unpublished fragment from Marià Manent’s diary in connection with Tagore, disseminating to varying degrees Vedic thought among Catalan poets and intellectuals.

Key words: Orientalism, Tagore, Manent, Hinduism, translations, diary.

DOSSIER

Esriptures il·luminades. Verdaguer

Josep Camps Arbós,

Literature and religiousness in Jacint Verdaguer: notes for a reading of the prologue to Idil·lis i cants místics

In 1882 Jacint Verdaguer published the second edition of his *Idil·lis i cants místics*. In addition to including new poems and pulling others from the 1879 edition, the book featured a prologue by Verdaguer that expanded on what Manuel Milà i Fontanals had written in the first edition, and that would remain in the subsequent editions of 1885 and 1891. This article puts forward a reading of this prologue, in which Verdaguer takes stock of the critical reception of *Idil·lis i cants místics*, as well as his sources and influences in writing the poems in the book (the Bible, Ramon Llull, Saint John of the Cross, and others) even as he reflects on mysticism and its role in contemporary society.

Key words: Jacint Verdaguer, *Idil·lis i cants místics*, prologue, 1882 edition, reception, sources, mysticism.

Núria Camps Casals, *Contribution to the study of the genesis and sources of Verdaguer's Eucarístiques*

In the religious literature of nineteenth-century Europe, and especially in France and in Spain, the importance and spread of the cult of the Eucharist is particularly noteworthy. In this context and given Verdaguer's well known penchant for securing ample bibliographical material in preparation for his works, we will examine the genesis of, and possible influences on his posthumous *Eucarístiques* (1904). The genesis can be traced in some detail thanks to the copious correspondence preserved between Verdaguer and Agustí Vassal of Northern Catalonia from 1897 to 1901, as well as Verdaguer's books on the subject, of various genres and published mostly in France, in the Verdaguer Library kept at the Biblioteca de Catalunya. Finally, we stress the need for a thorough and systematic inspection and updating of the Verdaguer Library, and the importance of doing so with a view to shedding further light on the genesis of Verdaguer's works on the whole.

Key words: Jacint Verdaguer, *Eucarístiques*, Agustí Vassal.

Enric Garcia and Albert Tomàs, *Verdaguer through Rapisardi*

During the interview conducted by José León Pagano shortly before his death, Verdaguer came up with the following words: “Il poema, in una parola, riesce ormai del tutto impossibile”, and then asked Pagano if he knew any poet like himself in Italy. The interviewer replied by giving the name of Sicilian poet Mario Rapisardi, to which Verdaguer queried: “Ma è un mistico?” Following up on this anecdote, we aim to shed light on the later Verdaguer through Rapisardi, as well as locate the place of the Sicilian poet in the Verdaguerian universe.

Key words: Mario Rapisardi, Jacint Verdaguer, José León Pagano, Catalan Modernism, mysticism, Decadent movement.

Anna Llovera Juncà, *The later Verdaguer: modernity and idyll in La Pomerola, Primavera (1896)*

One of the most emblematic works of the later Verdaguer is *La Pomerola, Primavera* (1896). Conceived as a long poem of personal vindication and to stand as his poetic zenith – and farewell – this poetic song is grounded on the idyll. It is a classic idyll that evokes the golden age of his youth, in stark contrast to the decrepitude of the present (*Todo pasado fue mejor*). But it is also an idyll recon-

figured by the conviction serving to narrate a tellingly modern experience: the experience of how words fall short of the mark. Our aim is to explain the coming about of this transformation of the idyll from a classicising model to a voice decrying the decay of language. Is Verdaguer’s experience at the century’s end not also that of others such as Baudelaire and Mallarmé? Thus, Verdaguer’s modern poetics respond to a kind of shared space among European writers, one that lays bare, tragically, the insufficiency of the poetic word.

Key words: idyll, modernity, Jacint Verdaguer, *La Pomerola*.

Catalina Mir, *The garden in Jacint Verdaguer’s later poetry*

The main aim of this article is to theorise on the literary treatment of the motif of the garden in Jacint Verdaguer’s later poetry. Our question at the outset is: What is the garden in Verdaguer’s poetry? Surely the answer calls for inverting the question and considering what Verdaguer is in that demarcated space which we name “garden.” In a study such as this one, we must not overlook the intimate coupling often given between place and person, whereby the non-place of inner experience is outwardly rendered visible in a concrete where.

Key words: Verdaguer, garden, place, heaven, world, soul, time.

Dolors Perarnau Vidal,
*Jacint Verdaguer or the
crucifixion of the word*

The aim of this paper is to review the poetics of the later Verdaguer (1893-1902) in order to examine the change of attitude adopted by the poet, mainly in composing a more intimate and fragmented poetry that deals with himself, no longer as a celebrated poet laureate, but as a poet who now undergoes the Calvary of his flowers; singing, from this experiential standpoint, another type of poetry and truth.

Key words: Jacint Verdaguer, Søren Kierkegaard, *Flors del Calvari*, "Vora la mar," *Al cel*, *Brins d'espígol*.

**Ramon Pinyol i Torrents
and Pere Quer i Aiguadé,**
*The anarchist assessment
of the figure of Verdaguer
from his death in 1902
onward*

This article aims to analyse objectively the way in which the figure of poet Jacint Verdaguer was depicted by the anarchist magazine *La Revista Blanca*; in particular, in the issue paying homage to the poet following his death in 1902. We also search for traces of anarchism in Verdaguer's works, all in the context of the late nineteenth century.

Key words: *La Revista Blanca*, Jacint Verdaguer, anarchism.

**Amador Vega, Verdaguer,
Llull and the European
mystical tradition**

Verdaguer found in Ramon Llull a mirror of his own suffering, but also the source of the highest expression of mystical poetics. We consider here Verdaguer the reader of Llull's texts and aim to situate this interplay of actors in the European intellectual and spiritual context that gave rise to the important Western mystical tradition.

Key words: Verdaguer, Llull, European mysticism.